

Nro. 50.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
A' FELS. AUSTR. CSÁSZAR, ES AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Adult Bétstől, Kedden December 20 dik napján,
1808-ik esztendőben.

B é c s .

Az újabb Kurir még ma sem érkezett meg Konstanzinápolyból: az ott történt nagy veszedelem, továbbíró környölállásai felöl tehát ma sem szolgálhatunk semmi hiteles tudósításokkal.

Azt az egygyet megjegyyezhetjük, hogy, nem tudjuk mitsoda úton jött tudósítások után a' mult istanaptól fogva olyan hír terjedett el itt Bétstben, hogy a' Nagy Vezér Mustapha Báiraktar, a' agra puskaporos magazinumának fellebbantása mellett is tsakugyan életben maradott légyen, és a' a'zárjával II. dik Mahmuddal egygyütt a' kikötő.

helyben lévő hadi hajókra futott, 's így menekedtek meg mind ketten. A' Török hadi hajók pedig, ezeknek fő vezérek Seid Aly, Bairactárnak különös jó barátja lévén, azonnal elkezdték a' Konstantinápolyra való ágyuzást.

A' Perában (Konstantinápoly egygyik külső városában) lakó idegen Követségi személyeket, 's közönségesen az ott lakó minden Keresztényeket nem kevésbé feltik ezen iszonyú felfordulásban, annyival is inkább, minthogy ugyan ezen újabb hírek fzerént, a' Seimanoknak (a' Bairactar ujj módi katonáinak) 2000 emberekből álló csoportjuk a' lár-mázásközben oda vette volt bé magát, 's ki tudja nem okoz-e' ott it vérontást, égetést, és pusztitást.

Orosz Birodalom.

Petersburg, Novemb. 11-kén. Ide minden órán várják Bétsből Hertzeg Schwartzenerget, mint Austriai Követ. Hertzeg Kurakin helyébe, a' ki már, mint a' mi Udvarunk Követje a' Frantzia Udvarhoz megérkezett, Gróf Stackelberg rendeltetett a' Bétsi Udvarhoz Orosz Követnek. Hertzeg Baretnisky a' Bavariai Udvarhoz Monachiumba, Butterlin Ur pedig a' Würtembergihez Studgárdba rendeltettek hasonló Követségbe. Hertzeg Pardo, Josef Spanyol Királyhoz neveztetett Követnek. — A' Nápolyi ujj Király Joakhim Napoleon, (Murat), Hertzeg Mondragonét küldötte ide Petersburgba Követnek a' Császári Udvarhoz, a' ki ide már megérkezett.

A' fegyvernnyugvásnak félbeshzakadása után minden pontokon elkezdődött Finnlandiában a' verekedés. Generális Tutschkow minden tanyáikból hátra nyom-

ta a' Swéd seregeket. Ekkor történt egy szemlé-
lődés (recognoscerozás) alkalmatofságával, hogy
Hertzeg Dolgorucky megöletett. —

Májor Báró Prittwitz, egy Finnlandiai Orosz
Dragonyos Regiment Oberstlieutenántja is meghalá-
lozott a' sebe miatt.

Spanyol országot illető Frantzia Tudósítások.

Arra a' dologra, hogy a' Madridi Fő Junta
olyan rendelést küldött az insurgens seregeknek ve-
zérjeikhez, hogy a' szabad mezőn a' Frantzia armá-
diákkal való megütközést mindenütt kerüljék, hogy
magokat mindenütt oldalfélt vonnyák vizsgálja, és
hogy csak ott álljanak meg a' Frantzia seregek előtt,
a' hol a' helyet magokra nézve kedvezőnek látják,
és az ellenséget az övénel nagyobb erővel támadhat-
ják meg, hogy azon helységekben, a' honnét mago-
kat vizsgálja vonnyák, mindent tegyenek semmivé,
hogy az utakat magok után tegyék járhatatlanná. és
levágott elő fákkal töltsék meg, etc. — mind ezek-
re ilyen jegyzéseket tesznek a' Frantzia tudósi-
tók: — “

„A' mi koros tisztjeink azt mondják a' Spanyol
Juntának ezen rendelésére, hogy az e'féle parantso-
latokat könnyebb kiadni, mint teljesíteni; a' Fran-
tziák már néhány táborozásban megmútatták, hogy
ők az e'féle apró tsatázáshoz is tudnak; voltak né-
kiek mindenkor olyan könnyű seregeik, a' mellyek
alkalmatosok a' hegyek között való hadfolytatásra;
nem mindenkor lehetséges az, hogy az ellenséges
tereg elkerülhesse a' rendes megütközést, mint ezt
közélebről a' Burgosi és Espinosai verekedések meg-

mútatták; a' ravasz ellenség, a' kinek elégséges lovasága van, mindenkor talál módot arra, hogy ellenségének szárnyára kerüjön, sőt hogy ötet körül is vegye, etc.

Következnek a' mult postanaptól figyva érkezett, hivatalszerént való, Frantzia hadi tudósítások:

„A' 9-dik Bulletin. Költ Arandában a' Duero mellett, Nov. 25-dikén. Az insurgensek plánuma, mint látszik, a' következő volt. Az ő bal szárnyokon állott a' Gallitziai armádia; ezt tette a' reguláris Spanyol Regimenteknek felerészek, Gallitzia, Asturia, és Leon tartományaiknak insurgensekkel egyetemben. Az ő lineájok' derekát formálták az Extremadurái's az ezzel szomszédos tartományokból való insurgenstapatok, mellyeknek az Anglus seregek által kellett volna segítettniük. Az Andalusiai, Valenciái, Uj Kastiliai, és Arragoniai insurgenstafélyok, valami 70 vagy 80 ezeren, még birták Cahorrát, Tudélát, és az Arragon partjait. Ezek azok az Ofztályok, mellyek az ő hadi lineájoknak jobb szárnyát tették, a' mellyek (a' Spanyol revolutzió előtt) Gibráltár alatt a' St. Rochi tábornok formálták, és a' mellyek, Andalusia-ban, Valenciában, Carthageiába, és Madridban voltak szállásokon.

„Most már az insurgenstafélyok ezen jobb szárnyát formáló csapatok ellen teszi a' Frantzia armádia a' maga hadi fordulásait, a' többek már a' Burgosnál, és Espinosánál történt ütközetek által megverettettek és elfélesztettek. A' mi fő hadi szállásunk Nov. 22-dikén Lermába, 23-dikén ide Arandába tétetett által Burgosból. Az Elchingeni Hertzeg (Ney) 22-dikben Soria felé útnak indul.

ván, Medina-Cilit elfoglalta, 's azután a' Saragofsából Madrid felé menő úton is előre menő tsoportokat küldözött széllyel. Szélső vigyázó tsoportját már megindította volt Acrega felé. A' Montebelói és Coneglianói Hertzegek 22-dikben özfzetsattolták a' vezérlések alatt lévő armadiákat a' Lodosai hidon. A' Bellunoi Hertzeg 24-dikben által tette a' maga fő hadiszállását Venta-Gomezbe. Az insurgenseknek Madridból az Északi tartományok felé vívó majd minden közösülés útjaik elvágattak, és sok Kurirjaik 's leveles postáik elfogattattak széllyeljáró tsoportjaink által. —

„Az Ebró alsó mellyékeinfekvő ellenséges armadia, melly az insurgents, nagy hadi lineának jobb szárnyát formálja, e' fzerént nehezen vonhatja magát Madridhoz és a' Déli Spanyol tartományokra visszra. Gyanítható, hogy a' minden óran előfordulandó történetek, véget fognak ezen armadiának is vetni. Az idő nedves; harinad naptól fogva vastag köd uralkodik. Ezen idő sokkal terhesebb ezen ország lakosaira, mint azokra nézve, a' kik Északibb vidékekről jöttek ide, a' hol megszokták az e'fele időjárást. — „Rosas várának ostromlását tüzesen folytattatja a' Kataloniai Frantzia armadia' fő vezére, Gouvion St. Cyr, etc.

10-dik Bulletin: — „Aranda Nov. 26-dikán. Ugy látzík, hogy a' Spanyol fegyveres seregek 180,000 emberekre számlálthatnak. Az ő Gallitziai, és Extremadurái armadiáik, a' mellyek 80 ezer emberre számlálthatnak, és a' mellyekből 60 ezeren a' Blake, Romana, és Galuzzo vezérlések alatt a' síkra kiállottak vala, elfzéléztödtek, és olyan állapotba helyhezdetödtek, hogy ne tsatáz-

hafsanak. Az Andalusiai, Valenciái, Uj-Kastilii, és Arragoniai seregek, a' Castanhjos, Penas, és Palafox vezérlések alatt hasonlóképpen 80 ezerre, 's a' tsatázásra ezek között kiállhatók 60 ezerre számláltathatván, kevés napok alatt véget fognak érni. A' Montebelloi Hertzegnek parantsolat adatott, hogy előről 30 ezer emberrel üfson reájok az alatt, míg az Elchingeni és Bellunoi Hertzegek az ő hátok megé kerülnek. Az ő hatra lévő seregeik 60 ezeren, a' mellyekből 40 ezer ember valósággal fegyverben lehet, rész szerént Kataloniában rész szerént Madridban 's egyéb tartalék helyyeken tanyáznak. Kataloniában 30 ezerre, Madridban 10 ezerre számlálhatjuk őket. A' Császár határozása a' volt, hogy minekelötte a' Dueró vizén túl egy lépést tenne, semmivé tegye a' Spanyol armádiának közepét és bal szárnyát, 's hasonló sorsra juttassa annak a' Gen. Castanhjos vezérlése alatt lévő jobb szárnyát is. Végrehajtódván ez a' plánum, azután csak sétálás leszzen a' Madrid felé való menetel. Ez a' nagy plánum úgy lehet hogy ma már véghez vitetett. A' mi a' Kataloniai Spanyol armádiát illeti, a' melly a' Valenciái, Murciai, és Grenadai seregekből áll, mihelyest ezen tartományok fenyegetődni fognak, azonnal visszra fogja magát vonni Kataloniából, ha csak addig az útja el nem vágódik; erre a' St. Cyr vezérlése alatt lévő 7-dik armádiánknak minden esetben gondja fog lenni, minekutánna a' Rosas vára ostromlását elvégzi. Generális Dühesm a' vezérlése alatt lévő 15,000 emberrel és 6 hónapi bőséges eleseggel, felelni tartozik a' Barcellonai nevezetes vár megtartatásáért. —

„Mi az Anglusok erejiről meg nem szollottunk.

Ugy látszik, mintha egy Osztályok Gallitziában, egy másik Osztályok Badajoznál mutatta volna meg magát a' mult hónap' vége felé. Ha lovas az Anglus sereg, nekünk azt eszünkbe kellett volna vennünk, minthogy könnyű seregeink tsaknem a' Portugallus határokig kitsapkodtak. Ha gyalogságból áll a' seregek, ezen esetben nem látszik, hogy fzovettségeseiknek segittsegekre jöttek volna, minthogy a' táborozásnak kezdetétől fogva 30 napok már eltelték, három erős armádiák öfzszeronattak, Castilia, Montana, Arragonia, Soria, etc, elfoglaltattak, végezetre Spanyol országnak és Portugalliának sorok meghatározott, 's még sem lehet az Anglus seregeknek mozdulásaik felől semmit hallani, etc. "

A' 11-dik Bulletinben elő forduló hadi tárgyak summa fzerént ennyiben állanak: — "

„Aranda a' Duero mellett Nov. 27-dikén. Császár ő Felsége e' hónap 19-dikén elküldötte a' Montebelloi Hertzeget a' nagy armádia bal szárnyához rendelésekkel, mellyek fzerént ennek már most tenni kell a' maga mozdulásait. Armadiánk ezen szárnyának vezérlését ezen Hertzegre bizta a' Császár, a' ki e' hónap' 20-dikán a' Császár rendelésének vegrehajtására megkivántató intézetek eránt tanátskozott Ladosában a' Coneglianoi Hertzeggel. A' Legrange Osztálya, a' Colbert könnyű lovas Brigadájával és a' Dijón Dragonyos Brigadájával, Legranobol az Ebro jobb partjára ment. Ugyan ezen izempillantatban mentek által Ladosánál az Ebrón a' Coneglianoi Hertzeg vezérlése alatt lévő négy Osztályok, minekutánna az Ebro és Pampluna között lévő egész vidéket oda hagyták volna.

„Nov. 22-dikén útnak indulyán a' Frantzia ar-

mádia, azt Calahorra felé folytatta, a' hol a' Castanhjos fő hadj szállása az ez előtt való nap' volt. A' Frantzia seregeknek ideérkezésekkor már idehagyták volt ezen várost az insurgensek. Innen tovább indultak seregeink Alfaro felé; már innen is tovább ment volt a' Castanhjos serege. Osztályos Generalis Lefebvre a' lovasággal, a' Gen. Morlot Osztályát is magához tsatolván, armadiánknak előljáró tsapatját formálta, és az ellenséggel összetalálkozott. Azonnal hirt adott a' fő vezérnek a' Montebelloi Hertzegnek, a' ki úgy ítél, hogy ezen ellenséges linea 7 osztályokból és mintegy 45 ezer emberekből állhatna, jobb szárnyával Tudela előtt tanyáztván, bal szárnyával pedig másfélmérföldnyire terjeszkedvénki, a' melly fékvés egyátallában igen hibás volt. A' linea jobb szárnya az Arragomaiakból, a' dereka a' Valenciáiakból és az Uj Kastiliaiakból, a' bal szárnya pedig az Andalusiai három Osztályokból állott, a' melly utolsókat vezérelte tulajdonképpen, vagy fzenélyesen. Generalis Castanhjos. Az ellenséges lineát 20 ágyú fedezték. A' Frantzia tsapatok reggel 9 órakor hozzá fogtak tsatázó lineáiknak formálásához, idős kat. nákhöz illő rendel, rendtartással, és hideg vérrel. Azon voltak ágyuzóink, hogy hatvan ágyút fegezzenek néki az ellenség' lineájának, a' melly végre helyet is akartak választani a' batteriáknak; hanem egy felől seregeinknek tüzes voltak, más felől az ellenség' félelmes nyughatatlankodása. erre időt nem engedtek; már tsak rendjek és mozdulásaik által meggyőzték a' Frantzia seregek a' Spanyol armádiát. —

„A' Montebelloi Hertzeg a' Gen. Mathieu Osztálya által az ellenség' lineájának közepét összefo-
tö-

retvén, Osztyájos Generális Lefebvre a' vezérlése alatt lévő lovasággal azonnal által vágatott ezen nyílson, 's tsapatjának egy negyedrészt balra tsayarítván, ezen fordulás által az ellenségnek jobb szárnyát egészfzen elvágta. Azon fzezpillantatban, midön az ellenség' hadi lineájának fele ilyen módon megkerültetvén vízszfzanyomattatott, esett az, hogy Generális Lagrange nevü falura, a' hol éppen a' Castanhos tsapatjai állottak, réá ütvé, ezek sem állttak meg seregeink előtt jobban, mint az ő bal szárnyok, azonnal oda hagyván a' tsatázó mezöt, és az Artileriával egyetemben sok foglyot hátra hagyván.

„A' Frantzia lovaság Saragofsa felé Mallenig, Tarrafzone felé pedig Agredáig kergette a' futó seregeket. Hét zászlót, harmincz ágyutt mindenestöl fogva, 12 Oberstereket, 300 egyéb rangú tífzet, és 3000 köz embert fogtunk el; 4000 emberek rész szerént a' tsatázó mezön maradtak, rész szerént az Ebro vizébe kergettettek. „A' mi vesztesünk kevésből állott, elestek 60; sebet kaptak 400 embereink, a' kik között Gen. Lagrange a' karján kapott lövést. —

„Tudelában elegendő magazinumot kaptak seregeink. Hertzég Conegliano, útját Saragofsnak vette. Az alatt, hogy a' futóknak egy részek magát ezen várba vontá, az ő bal szárnyok, a' melly el volt vágattatva, Tarrafzone és Agreda felé futott-el rendeletlenséggel. Az Elchingeni Hertzégnek a' ki 22-dikben Soriába érkezett, 23-dikban Agredába kellett volna érkezni, a' melly esetben egy ember meg nem menekedett volna a' Spanyol seregből: hanem, igen el lévén táborunk' dereka

lankadva, 23-dikben és 24-dikben nyugvó napokat tartott Soriában, a' honnan 25-dikben Agredába érkezvén, tsakugyan még ekkor is elég jókor érkezett a' végre, hogy sok magazinumot elfoglaljon. Valami Pariafox nevű minden talentom és bátorság nélkül való, egészízen Barát formájú ember, azoknak a' kik ötöt Generálisá tettek a' vezérlek, első volt a' megfutamításban. De ezt nem leg előbbször tselekedte; így tett mindenkőr.

„Ez a' 45 ezer ember megveretett, a' nélkül, hogy 6000 emberünknel több, verekedésbe botsátkozhatott volna. A' Burgosi tsata a' közepét, az Espinosai a' bal szárnyát, a' Tudelai a' jobb szárnyát rontotta ősfel az ellenség' lineájának. E' fzerént ezen egész lineát megmenkövezé és elfzeleszté, a' győzed-lem.“

Ceretből, Bellegardétól nem mezfze a' Spanyol határokról, November 12-dikén írták, hogy a' Katalóniai Frantzia armadia a' Gouvion St. Cyr vezérlése alatt valami 30,000 emberekből állana, hanem még ekkor el lett volna az insurgensek által Barcelonától vágattatva. A' vízáradások a' sok essőzés miatt, igen nagyon akadályoztatják ezen vidéken a' tsatázást, a' hol a' mostani áradásokhoz hasonlóra nem emlékeznek.

Nagy Británia.

A' Párisi Ujságok közzül az egygyik e'képpen ír a' Frantzia és Orosz Császárok által a' Londoni Udvarnál tétett békefseges projektom felől: — „Nem egyenes úton, külömbkülömb és eléggé ujj tudósítások érkeztek Londonból ide Párisba. A' kezdődendő alkudosázok 's a' békefsegek helyreál.

littódása eránt való reménség, nem kevés örömet gerjesztett vala itt közönségesen a' nép között: hanem ez az öröm, leg alább Londonban, nem sokáig tartá. A' Kereskedők azt kezdik hinni, hogy az Angliai Országglófszéknek nintseu valóságos akarátja a' megbékéllésre; melyre nézve a' közönséges kötelező leveleknek bétse, melly a' békefségnek hírére hágni kezdett vala, ismét szállani kezdett. “

Ugyan ezen tárgyról így irnak Hollandiából: — „Az Anglusokkal való megbékéllhetésnek reménsége, nagyon kezd távozni. Még tsak azon a' körülálláson fundálják némelylek néminémü hanem igen gyenge reménségeket, hogy az Orosz Minister Grof Romanczow még nem jött-el Párisból, 's mint látszik még bizonyos rendeléseket vár oda Pétersburgból, a' mellyek még okot szolgáltatathatnak arra, hogy a' Londoni Udvarral való, már tsaknem egészfzen felbe szakadva lenni látszó békefséges alkudozások, ujjabban eikezdődjenek:

A' Párisi Monitor sok Anglus tudósításokat adott ki, az, mellyek külömb Londoni Ujságlevelekben jöttek ki. A' feljebb említett tárgyra, úgy mint a' Napoleon által Angliának ajánlatott békefséges alkudozásokra nézve, igen nevezetes a' többek között a' melly e'képpen következik: — “

„London, Nov. 5. dikén. Megérkezett ide Párisból a' Frantzia Országglófszék válafszfa azon nyilatkoztatásra nézve, mellyet a' mi Kurirunk Schaw, mint Ministereink által a' Napoleontól nekünk tétett békefséges ajánlásra tétetett válaft oda által vitt vala. A' mi az általa hozatott Frantzia nyilatkoztatásnak mivóltát illeti, ebből a' közönség

még eddig leg kisebbet sem tud: hanem közönségesen beféllik nállunk, hogy Bonapárte nem láttatik nagy bizodalommal lenni ezen békefséges próbatételekhez, mivelhogy, mint a' mi Kurirunk Schaw mondja, Rambonilletből hirtelen elútozott valamely esméretlen tzéira, mint gondólják Spanyol országba. Mit tarthatunk az ő erántunk való egyenes gondolkodása felől, midőn látjuk, hogy békefséges ajánlást teszen, 's azonban feltett hadi plánumainak végrehajtatasokat el nem akarja tsak addig is halasztani, míg Országlószékünkötől a' maga ajánlására választ nem vehetne. Nem azt hozhatjuk-e' ki az ő siettéggel való elutozásából, hogy ő meg légyen belsőképpen győzettetve a' felől, hogy ajánlásai elfogadtathatlannok, és hogy intézet it már előre azon válasznak tulajdonságával megegyyezőleg tette, a' mellyet a' mi Országlószékünkötől venni reméltett. Schaw a' mi Párisba küldetett Kurirunk, tsak néhány orákgig mulatott ott. A' válasz, mellyet onnét hozott, Champagny urtól (a' külső dolgokra ügyelő Frantzia Követtől) való.

A' következő levelet a' Londoni Telegraph nevű Ujságból nyomtattatta ki ugyan tsak a' Párisi Monitör: —

London, Nov. 5-dikén. Az Anglus seregeknek, a' mellyek Korunnához kifzállottak, 3000 emberekből álló tsapatokként Burgos felé kell folytatni útjokat. Ott, azokkal a' seregeinkel kell magokat ösfzetsatolniok, a' mellyek Lisbonafelől folytatják útjokat ugyan arra felé. A' hátra lévő része a' Portugalliában találtató Anglus seregeknek, a' Tagus

vize' torkában hajóra ülven az Ebro vize' torkához evez, hogy onnét Barcellona felé vegye útját. *)

„Bonaparte a' mult hónap 18-dikán St. Cloud-ba megérkezvén azonnal öfzfzehivatta oda a' Státustanátsot. Kevés napok múlva ismét más felé fogja onnét útját venni, Bayonnébe megyen, hogy fzemélyesen igazgassa a' Spanyol ország ellen való hadakozást. Hiteles dollog, hogy a' mi Kurirunknak Schaw úrnak Párisba való jutása előtt meg fog oda indúlni, a' melly esetben ezen Kurirnak is utánna kell oda, t. i. Bayonnébe menni. A' Spanyol ország ellen való hadakozást minden tölle kitelhető erővel folytatni fogja Bonaparte. Ha megfontóljuk annak az embernek tulajdonságát, a' ki most már fzemélyesen fogja folytatni ezen hadakozást, képzelhetjük, melly nagy iparkodással fog ez folytattatni. Ugy látszik, hogy sem Német ország sem az Orosz Birodalom felől nem tart semmitől.“

---

*) A' Monitörnek erre tett jegyzése: — „Tszadálásra méltó tsatázásbéli plánum! Az Anglusok tsapjárós nélkül számlálják öfzfze a' költést; nem fgnak ök 3000 emberenként Burgóshoz menni. Az Ebro' torkához sem fgnak ök telyességgel evezni: hanem vízfzaeveznek a' Tagus' torkához. Ketttségkívvül elég höltsek lesznek arra, hogy a' Tagus torkánál tábori sántzokat készittsenek a' végre, hogy azok által a' magok hajóra való tiléseket fedezzék azon nem soká elközetkezendő napon, a' mellyen a' száraz Európát a' magok jelenletektől megizabadittják.“

A' Sun nevü, hasonló képpen Londoni Ujságból a' következő levelet adta-ki a' Monitör, az alatta találató két jegyzéseket adván hozzá: — “

„London, Nov. 5-kén. Mi vettük tegnap a' Madrīdi leveleket, a' mellyek Oktober 20-dikáig szollanak. Leg közelébről igen fontos leveleket várunk ugyan onnét; minthogy semmit nem kételkedünk a' felől, hogy ezekben arról fog emlékezet tétődni, hogy a' Spanyolok megtámadták a' Frantzia hadi lineát. A' Segittségek, mellyek a' Frantzia hadi lineához érkeztek, nem felette nagyok, és nekünk minden okunk van arra, hogy azt higgyük, hogy az ő közönséges leveleik igen nevelik azon seregeiknek számjokat, a' mellyek Spanyol országfelé útban vannak. Nintsen könnyebb mint azt beszélni, hogy ezen ország ellen 200 ezer emberekből álló fegyveres sereg megyen: mi ellenben meggyőződve hiszszük, hogy a' Bonaparte Conscriptioja, s az ő Erfurti minden intézetéi mellett is nintsen meg inditátható 200,000 emberekből álló serege; de ha van is, nintsen módja arra, hogy azt téli táborozásnak ideje alatt tarthassa egy olyan országban, a' milyen Spanyol ország. *)

---

*) Ezen tikkely (ilyen jegyzést teszen a' Monitör) tsak annyiban érdemli meg a' figyelmetefiséget, hogy annak általlatására szolgálhat alkalmatofiságot melly könnyü légyen tréfázkodni az Anglus nemzettel. Vagy igen szemtelennek vagy igen tudatlannak kell annak lenni, a' ki azt erősfitheti, hogy Frantzia országnak nintsen 200,000 meginditáható katonája, holott 800,000 van, és hogy azon seregét

„A' Lisbonából érkezett utolsó közönséges levelekben nem találtatik semmi nevezetes dolog: hanem a' magános levelek erősítik, hogy Gen. Moore megindította onnét seregeit Spanyol ország felé; azt is mondiák, hogy ott lévő seregeinknek egy részek hajókra ülven bé fognak a' Középtengerre evezni, és Kataloniába fognak kiszállani. A' Lisbonai nép még nem szünt meg a' Frantziáknak onnan való eltávozásokért örvendezni; az Anglus tisztek pedig igen fényes hált adtak az ott találató nemétségnek és kereskedőknek. **)

egy télen ki nem tarthatja egy olyan országban, a' miyen Spanyol ország, holott Castilianak egyedül még pedig ezen időben bőséggel van gabonája, bora, berbétse, árpája, és szalmája, és hogy a' Frantzia táborhoz tartozó terehhordó nagy számú szekerek, a' lovak számára hat millió portzió eledelt is szállithatnak annak utánna, mellyel az, sok ideig bé érheti. Ilyen dolgokhoz tartanak az Anglusok ízámot mindenkor. Az Egyiptomi expeditziókor azt erősítették, hogy ezen termékeny országban még nem élhet egy armádia. Olyan tudatlannak itétek lenni önnön nemzetjeket, hogy e' nem tudá azt, hogy Egyiptomban bőség van gabona, riskása, tzukor, és kavé dolgában.“

**) „Az Anglusok (így szoll a' Monitör) nem fognak kiszállani Kataloniába. A' mi Lisbonát illeti, ha ennek lakosai örvendettek a' Frantziáknak eltávozásokkor, még jobban fognak örvendéni akkor, mikor az Anglusok eltávoznak; és ha a' Frantziák

fényes vendégséget fognak adni ott, az azért történik, hogy azon fényes bálakat költsönösen megköszönnyek, a' Lisbonai (dámáknak) afzfzonyságoknak, mellyeket ezek fognak nékiek adni. Van e' nevetségesebb kívánság annál, mint, hogy Anglia szárazon való seregekkel akarjon tsatázní Frantzia ország ellen? Ennek Spanyol országban rettentő serege, a' Rénus mejjékén száz ezer, a' Boulonyei partokon száz ezer, Nápolyban negyven ezer, Dalmatziában harmincz ezer. Olasz országban nyolctvan ezer emberei vannak. Ha Német országban had lett volna, a' sem akadályoztatta volna meg Spanyol országnak elfoglaltatását. Az Anglusok, mind tsak a' régi Frantzia országot akarják a' narban szemlélni, a' melynek Btehet, és van, a' magak kitérítése nélkül, fegyverben 900,000 embere, lehet és van 100,000 lovasa, 's ezen szám, ha szükséges lenne, mind addig neveltetné, míg Anglia a' békeféget el fogadná. Azok az Angliai kereskedő portéckak, mellyeket mi, Bilbaóban, St. Anderben, és az Asturiai kikötőhelyekben találtunk, mostani hadi költségünkül fognak szolgálni. "

(Ezen Londoi levelek (a' Monitör szerént) egy Ferret nevű Anglus hajón, a' melly nem tudván hogy St. Anderben már Frantziák voltak, oda bévezett, és ott ezektől meglepetett, fagattattak el, 's a' Monitör után már minden Frantzia és Német Ujságokban, a' Monitör jegyzéseivel egygyütt, kiadattak.) —